

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Številka 24.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 24. februarja 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Pred občnimi zbori združeni

Te dni se prično po Sloveniji občni zbori trgovskih združenj, osnovnih celic stanovske organizacije našega trgovstva. Od dela teh celic zavisi razvoj stanovske organizacije, od njih napredka napredek vsega trgovskega stanu. Temeljna načela za delo združenj pa se določajo na letnih občnih zborih in zato je vsak občni zbor združenja važen in pomemben za vse trgovstvo, s tem pa tudi za vse naše gospodarstvo, ki je in mora biti živo zainteresirano na napredku trgovine.

Zaradi velikega pomena, ki ga ima vsak občni zbor združenja za ves trgovski stan, pa je tudi potrebno, da je vsak občni zbor dobro pripravljen in odlično obiskan. Občni zbor združenja mora imeti vedno tudi manifestanten značaj in ne sme biti niti malo podoben običnemu zboru kakšnega malopomenalnega društva, ki nima za javnost posebnega pomena. Velika udeležba trgovcev na občnih zborih pa je potrebna tudi zato, ker se na vsakem običnem zboru navajajo tudi glavne zahteve trgovcev dotičnega okraja. Nikakor ni vseeno, če izreka te zahteve polnoštevilno obiskan občni zbor ali pa občni zbor, ki ga tvori le nekaj oseb. Če oblasti vidijo, da se niti trgovci sami ne zanimajo za svoje lastne zadeve, se ni čuditi, če tudi oblasti te zadeve le slabo upoštevajo. Z vsjo odkritosrčnostjo je treba zato tudi povedati, da nima pravice govoriti o neupoštevanju trgovskih zahtev trgovec, ki se sam ne udeleža občnega zbora svojega združenja.

A ne samo trgovci, tudi trgovski pomočniki bi se morali udeleževati občnih zborov trgovskih združenj, saj bodo čez leta sami člani teh združenj in zato je važno, da čim prej spoznajo njih delo in da se čim bolj sklenejo v trgovsko skupnost. Sicer so pa tudi sami enako zainteresirani na tem, da se zahteve občnih zborov izvedejo in zato je prav, če jih tudi oni s svojo navzočnostjo poudarijo.

Ne zadostuje pa, če se na običnem zboru samo poudarijo zahteve trgovstva, temveč je treba tudi poskrbeti, da dobe te zahteve potrebno publiciteto. Tajniki trgovskih združenj morajo poskrbeti, da bodo poročila o poteku občnih zborov poslana »Trgovskemu listu«, in sicer izčrpna in zanesljiva. Zlasti pa je treba v teh poročilih poudariti vse one zahteve, ki imajo splošno veljavo in ki so važne za ves okraj. Trgovstvo je v svojem boju za izboljšanje gospodarskih razmer nekako predvoditelj vseh drugih gospodarskih stanov in zato mora nastopati tudi za splošne gospodarske interese. Svoje zahteve je treba dati pravo publiciteto in šele potem se more pričakovati, da bodo te zahteve tudi v resnici upoštevane.

Gospodarskega stanja vsakega okraja nihče tako dobro ne pozna kakor trgovec. Na njegovem prometu se najbolj jasno vidi, če se gospodarstvo v okraju bolj ali slabša. Zato je potrebno, da poda vsak občni zbor združenja tudi sliko o gospodarskem stanju okraja ter da opozori na njegove najnujnejše potrebe. Seveda pa je treba iz poročila izločiti vse malenkosti.

Vedno je treba imeti pred seboj

interes vsega stanu in vsega slovenskega gospodarstva. Zato tudi ne bi smelo biti na običnem zboru prostora za osebna obračunavanja. Kakor kdo služi interesu celote, kakor kdo dela za napredek svojega stanu in svoje organizacije, po tem naj se merijo tudi njegove zasluge.

Položaj trgovskega stanu nikakor ni lahek. Braniti se mora proti pritisku in prodiranju tujega velekapitala, braniti se mora proti nelojalni konkurenci privilegiranih konsumov in nabavljajnih združenj, v defenzivo je potisnjen celo pred protizakonitim krošnjarstvom, braniti mora nadalje svoje interese pred prevelikim optimizmom davčnih oblasti itd. V tem neenakem boju more trgovstvo

zmagati le, če je strnjeno združeno v svojih stanovskih organizacijah, če vedno nastopa solidarno, če požrtvovalno in z ljubeznijo dela za svoje stanovske organizacije in za svoje stanovsko glasilo. Vsak občni zbor združenja mora zato biti tudi propaganda za stanovske organizacije in za stanovski tisk. Vedno in vselej se mora trgovec zavedati, da je le od stanovskih organizacij in stanovskega tiska odvisno, kako se bodo njegove zahteve upoštevale.

Svojim organizacijam pa je treba dati sredstva, da morejo delati. Brez denarja ni muzike in združenje, ki je brez denarnih sredstev, tudi ne more razviti prave delavnosti. A tudi na rezervno za slabe čase se ne sme pozabiti,

Slovensko trgovstvo je že dostikrat dokazalo svojo veliko zavednost, svojo veliko sposobnost in delavnost ter zlasti lani doživelo s III. državnim trgovskim kongresom impozanten uspeh. V znaku tega uspeha se morajo vršiti tudi vsi letošnji občni zbori, da se bo jasno pokazala organizatorična in konstruktivna sila slovenskega trgovstva. Vsak trgovec mora zato delati za uspeh občnih zborov, saj je od njih uspeha odvisen tudi napredek njegove trgovine. Kajti za slehernega trgovca se bo položaj izboljšal, če se bodo zahteve trgovskih združenj upoštevale in izvedle. Občni zbori trgovskih združenj morajo biti tako močne manifestacije, da dožive pozitiven odmev tudi v drugi javnosti.

Kar se tiče linearne zvišanja železniških blagovnih tarif, smo že pred enim mesecem, ko smo zvedeli za to namero, naglasili, da naše izvozno gospodarstvo zvišanja ne more prenesti. Že nedavno zvišanje blagovnih tarif je delovalo zelo škodljivo na izvoz naših žitaric, živine in lesa, ker je še povečalo njih cene, ki so že itak bile nad svetovno pariteto ter zato tudi ovirale naš izvoz. In dočim morajo biti naši gospodarski ljudje letos pripravljani na to, da svoje cene znižajo in prilagodijo svetovnemu trgu, bi pomenilo linearno zvišanje železniških tarif preprečenje te nujne potrebe, oziroma bi onemogočilo našo konkurenčno sposobnost ter oslabilo naš izvoz še v večji meri. Pridobitniki, zlasti izvozniki so pričakovali, da se jim bo zaradi našega izvoza, zaradi pridobivanja deviz in boljše uravnovešanja naše trgovinske in plačilne bilance pomagalo s tarifnimi ugodnostmi ter zato kar ne morejo razumeti, da se hoče napraviti ravno nasprotno od tega, kar pa so pričakovali.

Proračun še ni definitivno in gospodarski ljudje s pravico pričakujejo, da se bo pri njegovi končni redakciji izvršilo to, kar je vlada v svoji deklaraciji zlasti poudarila, in sicer da se bodo javna bremena prilagodila možnostim gospodarstva ter spravila v sklad z občnimi gospodarskimi interesi. Poleg pa upajo gospodarski ljudje, da se bo tudi osnutek linearne zvišanja železniških tarif predložil gospodarskim organizacijam, zlasti pa tarifnemu odboru v izjavo. Tarifni odbor bo mogel nato jasno dokazati, da je zvišanje tarif v sedanjih razmerah nemogoče in škodljivo in da morajo železnice povečanje svojih dohodkov iskati samo v večjem prevozu in izvozu. To povečanje prevoza in izvoza pa se ne more doseči z podraževanjem železniške tarife.

Podpisujemo ta izvajanja v celoti.

Nove obremenitve

Naše gospodarske razmere in slabi konjunktorni znaki ne dovoljujejo novih obremenitev

Pod tem naslovom piše zagrebški »Jugoslovanski Lloyd«:

V normalnih političnih in gospodarskih razmerah, oziroma v časih, ko so v glavnem stabilizirani delo, zasluzki in premoženja in ko se poleg tega more računati na to, da se bo konjunktura dvignila, ni zvišanje državnega proračuna nič nenavadnega. Nasprotno je takšno povečanje normalno, zadovoljivo in potrebno ter se brez tega zvišanja ne more napredek državne zajednice niti zamisliti. V takšnem primeru so neumestni opomini k varčevanju, ker bi bilo to v škodo onih državnih del, investicij in potreb, s katerimi se pospešuje gospodarsko, kulturno in socialno življenje naroda in države. Če pa teh normalnih razmer in izglede na konjunkturo ni, potem pomeni zvišanje proračuna, kakor pravi naš narod, klanje krave, ki daje mleko.

Zaradi teh nespornih resnic in ker nam je dobro znano, da je stanje našega celotnega gospodarstva popolnoma negotovo in ker moramo napovedovati neugodne konjunktorne izglede za tekoče leto, smo mnenja, da morajo biti vsi naši javni proračuni, državni, banovinski in občinski, sestavljeni zelo previdno in varčno in da morajo — kolikor je to le mogoče — imeti tendenco zniževanja bremen, ne pa novega obremenjevanja gospodarstva in pridobitnikov, ki so glavni vir državnih in samoupravnih dohodkov.

Predlog našega državnega proračuna — ki se seveda more še precej spremeniti — kaže, da je dejansko zvišan proti sedanjemu proračunu za 960 milijonov din. V tem povišku so postavke, ki se morejo označiti kot normalna zvišanja in ki ne pomenijo nobene nove obremenitve, toda žal je predvidenih tudi za okoli pol milijarde novih bremen, ki bi jih moralo nositi naše gospodarstvo v prihodnjem proračunskem letu.

Tako je pri neposrednih davkih uveden novi davek pod naslovom »poseben dodatek k neposrednim davkom« v višini 247 milijonov din. Pri železniškem ministrstvu pa je predvideno povečanje dohodkov za 250,6 milijona din, trošarine pa naj bi dale za 87,5 milijona din več dohodkov. Drugih »manjših« postavk tukaj niti ne navajamo.

Sedanjí finančni minister je v svojem ekspezuju v finančnem odboru izjavil, da je ta proračun podedoval in da ga je predložil, kakor ga je njegov prednik sestavil. Ker je sam g. finančni minister kot bivši gen. direktor Drž. hip. banke zelo dobro poučen o stanju in možnostih našega gospodarstva in ker jasno uvideva, kako so te obremenitve težke in škodljive, je že našel tudi neke nove virov, da vsaj za nekaj 100 milijonov din ta novo predlagana bremena zniža. Kljub temu pa še vedno ostaja okoli pol milijarde din novih obremenitev v glavnem v obliki posebnih prispevkov k neposrednim davkom in povečanja železniških dohodkov.

Kdo naj in na kateri način plača ta posebni dodatek, še ni sedaj podrobneje pojasnjeno; kar pa se tiče povečanja železniških dohodkov, se ve, da se naj to doseže z linearnim zvišanjem blagovnih tarif za 5%.

Dejali smo uvodoma, da je kazalo stanje našega gospodarstva v začetku 1.1938. izrazito padanje konjunktore. Najboljši dokaz za to je bilanca naše zunanje trgovine, ki kaže velikansko padanje izvoza vseh naših glavnih izvoznih predmetov. Da pa razna omejevanja in devizne težkoče pri nabavi surovin ovirajo našo industrijsko proizvodnjo — je tudi znana stvar, o kateri vsak dan pišemo. Izgledi za to leto so še bolj neugodni ter zato zelo dvomimo, da bi se mogel poseben dodatek na neposredne davke opravičiti. Sedanje stanje in izgledi našega gospodarstva nasprotno zahtevajo, da se celo v vprašanih soc. prispevkov, mezd in drugih nekaterih doklad uvede temeljita reforma navzdol, če hočemo, da usposobimo nekatere panoge naše industrije, zlasti pa lesno, za izvozne posle in zbiranje deviz, ki jih sedaj imamo in prejemo zelo malo.

Z našim denarjem so se ustanovljale tuje družbe

Izplačila na račun tujih dinarskih terjatev niso več dovoljena

»Jug. Kurir« piše:

Lani se je opazilo ne le pri ustanovah, ki vodijo našo devizno politiko, temveč tudi v naših gospodarskih krogih, da se delajo velike in nedopustne špekulacije s tujimi dinarskimi terjatvami.

Mnoge delniške družbe, ki so dobile tudi po zaslugi neklih tujih skupin zelo dobro doneča imena, so bile ustanovljene v naši državi, ne da bi te družbe prinesle v našo državo tudi za ustanovitev potrebne kapitale. Prišle so do kapitala pri nas s pomočjo računov tujih terjatev. Na ta način so tuji ustanovljali pri nas delniške družbe brez vsakega vnosa kapitala, z ustanovitvijo delniške družbe pa so dobili pravico, da dobe pri iznosu čistega dobička neke olajšave.

Vrhu tega pa so ti tuji zaradi teh računov prihajali v stik z našimi izseljenci, katerim so nato svoje terjatve v Jugoslaviji prodajali za izseljenške devize, ki bi

jih pošiljali naši izseljenci v domovino.

Vsi ti pojavi so prisilili Narodno banko, da je posvetila posebno pozornost temu vprašanju in pripravila spremembo določbe glede uporabljanja tujih dinarskih terjatev. Za čas, dokler se te spremembe ne izvršijo, pa je izdala Narodna banka naslednje navodilo na vse pooblaščenec denarne zavode:

1. Do nadaljnjega se ne smejo izvršiti v državi nobena izplačila z računa tujih dinarskih terjatev vseh kategorij. Od tega se izze-majo samo drobna izplačila za takse, kontokorentne in podobne stroške v korist zavodov, ki se smejo izvrševati tudi brez dovoljenja Narodne banke.

2. Dosedanje kategorije tujih dinarskih terjatev ostanejo še nadalje, kakor so jih vodili denarni zavodi na podlagi prejetih dovoljenj.

3. Ta omejitev se ne nanaša edino na »turistične« (iz svobod-

nih deviz nastale) in na »svobodne« dinarje, t. j. one tuje dinarske terjatve, ki so nastale s prodajo Narodni banki 100% svobodnih deviz po uradnem tečaju po 18. juniju 1932 in za katere je Narodna banka izrečno priznala, da se vodijo kot »svobodni« dinarji. A tudi za te tuje dinarje se ne morejo nabavljati devize.

4. V kolikor so pri nekem zavodu tuje dinarske terjatve, ki so kot takšne ustvarjene v posebne namene, morajo pooblaščenec denarni zavodi pred vsako dispozicijo zaprositi za pooblastilo Narodne banke in pri tem navesti številko in datum dotičnega pooblastila kakor tudi vse okoliščine, ki so važne za določitev narave in izvira dotične terjatve ter za način njene uporabe.

Poročajte vedno o vseh važnejših dogodkih svojega kraja »Trgovskemu listu«!

Za odpravo zakupoprodaje soli

Kakor smo že poročali v »Trgovskem listu« je Zveza trg. združenj na podlagi soglasnih sklepov trg. združenj poslala na finančno ministrstvo predlog, da se spremeni način prodaje soli v tem smislu, da se sol ne bo v bodoče več prodajala po zakupnikih, ampak naj bi monopolna uprava odprla lastna skladišča, ki bi jih upravljali organi finančne kontrole.

Prepis svoje vloge je poslala Zveza trg. združenj tudi narodnim poslancem ter prejela te dni od več poslancev odgovor, da bodo predlog Zveze toplo podpirali, ker uvidevajo njegovo koristnost. V enakem smislu je pisal zvezi tudi minister Snoj.

Poučno potovanje slovenskih lesnih trgovcev in industrialcev v Nemčijo

Da se poglobi stiki med našimi lesnimi izvozniki in nemškimi uvozniki ter da na drugi strani naši lesni producenti bolje spoznajo razmere na nemškem lesnem trgu in njegove uzanice, se pripravlja poučni izlet naših lesnih producentov, trgovcev in industrialcev v Nemčijo.

V Nemčiji je bila misel poučnega izleta naših lesnih gospodarstev ljudi zelo toplo sprejeta in Glavni poslovni urad nemške lesne organizacije »Marktreinigung der deutschen Forst- und Holzwirtschaft« je tudi že izdelal osnutek načrta za to potovanje. Naši izletniki bi obiskali naslednja mesta: München, Dresden, Berlin, Hamburg in Düsseldorf. Tako bi spoznali večji nemški gozdni urad in njegovo organizacijo. Obiskali bi nadalje veliko nemško žagalo, ogledali si podjetje za izdelovanje furnirjev in drugo obdelavo lesa, v Hamburgu bi si ogledali, kako se dovaža les iz čezmorskih krajev, v Düsseldorfu bi videli lesno trgovino na Renu.

Podrobnosti o poučnem izletu bomo še pravočasno objavili.

Seja Ožjega strokovnega odbora za gozdne proizvode

je sklicana za danes, dne 24. t. m. v Beogradu. Dnevni red seje je naslednji:

1. Poročilo o trgovinskih pogajanjih s Francijo.
2. Tehnične modalitete in kalkulacije zaradi izkoriščanja pogodbenih ugodnosti za naš les v Franciji.
3. Razprava o nemškem predlogu, da se podaljša crikveniški sporazum do konca aprila ter o predlogu, da bo seja nemško-jugoslovanskega lesnega odbora od 1. do 6. aprila v Nemčiji.
4. Stanje našega lesnega izvoza v Nemčijo, Italijo in Madžarsko.
5. Predlogi za osredotočenje ingerence drž. oblasti pri lesnem izvozu po Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine ter Strokovnega odbora za lesne proizvode ko tudi predlogi za bolj učinkovito enotno organizacijo našega lesnega gospodarstva.
6. Vprašanje obnove lesnega izvoza v Španijo.
7. Slučajnosti.

Kaj bo s tlakovanjem tovornega kolodvora

Bliža se pomlad in s tem zopet časi muke in trpljenja za ljudi in živali, ki morajo na ljubljanski tovarni kolodvor. Zopet se bodo vozovi vdiral v blato, zopet bodo kleli vozniki in se mučila živina, ko ne bo zaradi blata mogla zvoziti vozov. Leta in leta se že ponavlja ta pesem, a blato in prah na ljubljanskem tovarnem kolodvoru ostajata nepremagljiva. Naj se tudi vsa Ljubljana postavi na glavo, prostor pred tovarnim kolodvorom v Ljubljani se le še ne tlakuje.

Na zadnji seji turističnega odbora Ljubljane se je govorilo, da

je tudi eden vzrokov, da tuje ne ostajajo v Ljubljani, ker je pred glavnim kolodvorom vedno silen prah (če seveda ni ravno blatna sezona). Celi oblaki prahu se dvigajo in marsikateri tuja ti oblaki temeljito preplašijo. A kako, da ne bi bil ta prah, če pa je takoj poleg glavnega kolodvora na tovarnem kolodvoru naravnost neizčrpno ležišče prahu. Nič ne bo pomagalo, če se tudi ves prostor pred glavnim kolodvorom katranizira, ker bo neizčrpni rezervoar prahu pred tovarnim kolodvorom dovajal vedno nov prah.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkursa za čas od 1. do 15. februarja.

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina:
Lončarić L., Zagreb,
Ogrizek Slava, Osijek,
»Svila« Janovski & Porecki k. d., Zagreb.

Primorska banovina:

Skozra Ivan, Šibenik.

Donavska banovina:

Fišer Lipot, trg., Subotica,
Virag Lovro, Stanišić.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina:
Parfumerija »Mi-Na« Marija Deutsch, Zagreb,
Pleško Josip, Bjelovar,
Sabo Ivan, Đakovo.

Primorska banovina:

Jelčić Stjepan, Drniš,
Rudelić Josip, Split.

Drinska banovina:

»Dandi« Moric A. Danon, Sarajevo.

Donavska banovina:

Bajić Ivan i drug, Novi Sad,
Popov Sava, krojač, Novi Sad,
Weinberger Rudolf, Stara Kanjiža.

Beograd, Zemun, Pančevo:

Putnik Stojan, Beograd.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina:
Kovač Ivan, Osijek.

Drinska banovina:

Babović Periša i Milunović Milan, Šabac,
Brkić Antonija i Živana, Glušac,
Glušević Milajlo, Užička Požega.

Donavska banovina:

Laping Elizabeta, Mastort,
Savić Svetislav, Baničina,
Spasojević Nikola, Raj,
Zadruga somborskih cipelara i kožnih obrtnika, Sombor.

Moravska banovina:

Dačić Blagoje, Kruševac,
Obućina Milorad i Blagoje Stefanović, Kraljevo,
Stojanović B. C. Petra, Zaječar.

Beograd, Zemun, Pančevo:

Ačimović & Cvetković i Drag. S. Cvetković, Beograd.

ODOBRENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina:
Omčikus Luka, Zagreb,
Strgar Ana, Zaprrešić.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o narokih, kvotah itd. daje društvo — Op. ured.

Licitacije

Dne 8. marca bo pri upravi III. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Čačku licitacija za dobavo kotlov iz jeklene pločevine.

Dne 8. marca bo pri I. oddelku vojno-sanitetnega zavoda v Hranilnici pri Skoplju licitacija za dobavo rjavega premoga in livarskega koksa; 20. marca jesenovih in lipovih desk in drv.

Najugodnejši nakup

O vseh vrst VOLNE, za ročna dela in strojno pletenje, BOMBAŽA, SVILE, NOGAVIC, ROKAVIC, PLETENIN, raznega PERILA itd.

Vam nudi v stalno veliki zalogi trvdka

KARL PRELOG, Ljubljana

ENGROS: Gosposka ul. 3

Dokler ne bo prostor pred tovarnim kolodvorom tlakovan, tako dolgo ni računati na zboljšanje. Zato treba znova zahtevati, da se ta prostor tlakuje. Vsaj to rečno uslugo bi Ljubljana v 20 letih res smela doseči!

Trgovskim potnikom

Zveza trg. združenj poziva trgovske potnike, ki se zanimajo za nameravani tečaj za trgovske potnike, da se pismeno ali ustno prijavijo tajništvu Zveze trg. združenj, v Ljubljani, Trgovski dom.

Ko se bo prijavilo zadosti udeležencev, bo sklicala Zveza trgovskih združenj sestanek vseh udeležencev, da se sporazumno določijo nekatere podrobnosti glede tečaja.

Iščejo se interesi!

Trgovci speceristi, ki bi se zanimali za prevzem trgovine z delicatami in specerijskim blagom v Zagrebu, naj se javijo Zvezi trg. združenj v Ljubljani. Pripominjamo, da gre za dobro vpeljano trgovino v sredi mesta.

Tovarna perila Verdnik in drugovi, družba z o. z. v likvidaciji — zaradi končane likvidacije.

Fr. Weinbergerja vdova, kuhanje in prodajanje apna ter izdelovanje in prodaja sodavice, Zagorje ob Savi — zaradi opustitve obrata.

Uradno sta bili izbrisani firmi:

F. Jonke jun. v Oplotnici (zaradi odprave konkurza) in Tekstilna industrija, družba z o. z. v Ribnici — zaradi odprave konkurza.

Iz združnega registra

Razdružile so se in prešle v likvidacijo naslednje zadruge:

Zadružna elektrarna na Spodnji Polskavi (po dva likvidatorja podpisujeta za zadrugo), Hranilnica in posojilnica Stari trg (likvidatorja župnik Alfonz Jarc in posestnik Josip Pešelj), Živinorejska selekcijska zadruga za Slovenske gorice pri Sv. Lenartu (likvidator posestnik Ludvik Breznik) in Strojna zadruga v Šikolah (likvidatorja posestnika Franc Trčko in Šimon Hergan).

Izbrisale so se naslednje zadruge: Hranilnica in posojilnica v Kočevju (tudi nemško besedilo registrirano) in Posojilnica za Sv. Rok ob Sotli — zaradi izvršene likvidacije obeh zadrug. — Nadalje se je izbrisala Nova založba, ker se je spremenila v družbo z omejeno zavezo. Končno sta se izbrisali pašniška in gozdna zadruga v Kompoljah in Krški vasi, ker sploh nista pričeli poslovati.

Veliko število zadrug je že vpisalo svoja novemu združnemu zakonu prilagojena pravila.

Nadalje se je vpisala Čevljarska produktivna zadruga »Ratitovec« v Studencih pri Železnikih.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 22. februarja objavlja: Ukaza kr. namestnikov o pričetku sej narodne skupščine in senata — Pravilnik o opravljanju natečajev za izdelavo osnutkov (idejnih skic) za javne zgradbe in o pravicah udeležencev — Pravil-

Trgovinski register

Izbrisale so se naslednje firme:

Lušin lesna industrija in trgovina, Koprivnik — zaradi opusta obrata.

»Riba«, družba z o. z., trgovina z ribami, divjačino in perutnino — zaradi končane likvidacije.

Kandis, družba z o. z., Maribor — zaradi končane likvidacije.

L. Ornik, trgovina z manufakturo, Maribor — zaradi opustitve obrata.

Proračunska razprava

Premalo razumevanja za potrebe Slovenije

Z veliko naglico se obravnava v finančnem odboru novi državni proračun, da je v enem dnevu predebatiranih in seveda tudi sprejetih kar več proračunov posameznih ministrstev. Pri takšni naglici seveda ni pričakovati, da bi se predlogi in proračuni res temeljito obdelali, temveč se že vsa proračunska razprava odigrava skoraj šablonsko. Najprej ekspozice, ki pove nekaj števil in ugotovitev, katere so naši listi večinoma že objavili in ki se ponavljajo skozi vse leto. Tako smo na primer številke o javnih delih iz enomilijardnega in štirimilijardnega posojila slišali tako v glavnem uvodnem ekspoziciju, nato pa večkrat še v debati in ekspozicijah k proračunom posameznih ministrstev.

Tudi debata ne prinaša večino nobenih novih misli. A tudi one, ki se čujejo, utonejo v naglici, s katero se obravnava proračun. Letos je sicer ta naglica do neke mere razumljiva, ker je ostalo za pravočasni sprejem proračuna zaradi volitev in nove vlade res malo časa. Pri boljši rešitvi pa bi se vseeno moralo najti malo več časa za proračunsko razpravo. Saj je to najvažnejše vprašanje, o katerem sklepa skupščina in saj je sprejem proračuna največja pravica, ki jo ima skupščina. Za to največjo pravico pa se mora tudi najti potreben čas.

To je tem bolj potrebno, ker je s proračunom zvezan finančni za-

kon, ki se vsako leto na novo zdebela od samih novih pooblastil tudi za zakone, ki bi morali biti pridržani plenumu skupščine. Nismo že več daleč od tega, da bo skupščina svoje zakonodajno delo omejila na to, da druge pooblasti za to delo. Jasno je, da na ta način ne more zrasti ugled skupščine. Bilo bi pa nujno potrebno, da bi bil ugled skupščine velik, ker veliko delo temeljite reforme naše uprave more izvršiti le skupščina z močno avtoriteto.

Zelo se opazja tudi to, da ni več v skupščini velikih govornikov, ki bi znali s svojimi izjavami pritegniti pozornost vse zbornice. Nekdanji veliki dnevi v skupščini, ki so jih ustvarjali veliki govorniki, so se nehali. Ostala je le srednje zanimiva debata, ki pove mnogo koristnih reči, ki pa ravno zaradi svoje povprečne višine ne more v resnici odločilno vplivati na nadaljnji razvoj stvari. Je pa tudi vprašanje, če je pri sedanjih naglici vse proračunske razprave sploh mogoče, da se dvigne nivo debate.

Slovenski poslanci so v debati o proračunih posameznih ministrstev krepko branili interese Slovenije. Niso pa našli vedno pravega razumevanja pri drugih poslancih, kakor priznava tudi »Slovenec«. To se je zlasti videlo pri debati o poštnem ministrstvu. Dejstva o silnem zapostavljanju Slovenije so nekateri srbski poslanci sprejeli z očitkom, da so z njimi preveč poudarjene lokalne zadeve. Kakor da proračunska debata ne bi imela tudi tega namena, da vsi kraji države opozore na svoje potrebe. In slovenski poslanci so tudi mogli opozoriti na prav težke stvari. Če je na primer poslanec Kranjc ugotovil, da je v Sloveniji 350 poštnih nameštencev premalo, čeprav daje Slovenija poštnemu ministrstvu 264 milijona din čistega dohodka, kar znaša 28 odstotkov vsega čistega dohodka

vseh pošt Jugoslavije, potem se mora človek res čuditi, če za takšno ugotovitev ni potrebnega razumevanja. Tisti srbski poslanci, ki za takšno stvarno razpravo niso imeli razumevanja, pač niso došli dolžnostim narodnega poslanca.

V katerem koli vprašanju je nastala živahnejša razprava, vedno se je pokazala tudi stara resnica, da je zboljšanje mogoče le z decentralizacijo. Ta bi se morala začeti izvajati na vsej črti. Po pravici so grajali slovenski poslanci tudi to, ker se ne navajajo vsi podatki o dohodkih in izdatkih po pokrajinah. Brez tega je vendar nemogoče vsak jasn pregled državnega gospodarstva in skupščina brez teh decentraliziranih podatkov sploh ne more v resnici delati.

Zaradi velike naglice, s katero se obravnava proračuni ministrstev, tudi časopisi ne morejo zadostno poročati o poteku razprav v finančnem odboru. Če je ta sprejel v enem dnevu proračune železniškega, poštnega, zunanega in kmetijskega ministrstva, potem morejo tudi časopisi le na kratko poročati. Javnost je zato o proračunski razpravi preslabo informirana, kar je treba le obžalovati.

Za proračunsko razpravo se mora v bodoče najti več časa in zlasti v trenutku, ko je gospodarska depresija na pomolu, se morajo vsa vprašanja, ki so v zvezi s proračunom, obravnavati temeljito in ne le površno. Ni samo važno, da je proračun do 1. aprila 1939 sprejet, temveč važno je tudi to, kakšen je novi proračun. Saj se z njim vendar določa državno gospodarstvo za eno celo leto!

Naročajte in širite
»Trgovski list«!

Politične vesti

Francoski senator Berard je izjavil o svoji misli, da ni njegova naloga, da bi dosegel neke koncesije za priznanje vlade gen. Franca. Francoska vlada za priznanje ne bo stavila nobenih pogojev. Njegova naloga je samo, da doseže ureditev vprašanj, ki se tičejo dveh sosednjih držav s skupno mejo. Tako je razpravljala o repatriaciji španskih beguncev, o zlatu španske narodne banke, ki je depozirano v Franciji, o francoskih interesih v Španiji ter podobnih vprašanjih. Pogajanja o teh vprašanjih potekajo ugodno.

Ministrski predsednik Chamberlain je govoril na seji spodnje zbornice o angleškem oboroževanju ter dejal, da je Vel. Britanija izdala v ta namen samo v enem letu okoli 600 milijonov funtov (okoli 150 milijard din), da pa ji ni bilo treba zaradi tega uvesti nobenih novih davkov. To oboroževanje je že dalo ta uspeh, da se vsi čutimo mnogo bolj varne.

Nato je govoril o razoroževanju ter dejal, da bi takoj sklical razorožitveno konferenco, če bi imel le količjak upanja, da bo uspešna. Ker pa tega upanja ni, je tudi sklicati ne more, ker bi ponesrečena konferenca vso stvar samo poslabšala. Izjavil je nadalje, da je njegova vlada pripravljena zagrabiti vsako priliko, da bi preprečila druge vlade o blaznosti oboroževanja. Če bi to oboroževanje trajalo še nadalje, potem mora vse evropske države zadeti bankerot.

V lordski zbornici je govoril zun. minister lord Halifax o politiki Vel. Britanije. Dejaj, da je le obžalovanja vredno, če skušajo nekateri omalovaževati izjavo Chamberlaina o solidarnosti Anglije in Francije. Obisk predsednika franc. republike v Londonu bo znova manifestiral to solidarnost. Solidarnost obeh držav je popolna tudi zaradi popolnoma enake politike obeh držav, ki nikdar ne nameravata napasti katero drugo državo. Govoril je tudi o angleškem oboroževanju ter zaključil svoja izvajanja z besedami: Res je mogoče urediti vsa sporna vprašanja v miru in Anglija to hoče. Če bi pa bila Anglija vojna vsiljena, bo enako močna, kakor je bila vedno, kadar je branila svojo svobodo.

Daladier je imel v Parizu ob prazni obletnici Washingtonovega rojstva velik političen govor, v katerem je zlasti naglasil, da je Francija odločno za mir, ker ve, da vojna ne more rešiti nobenega vprašanja. Enako ko mir pa je za Francijo važna tudi svoboda in zaradi miru se Francija nikdar ne bo odrekla svobodi. Francija pa tudi ne dovoljuje prav nobene okrnitve svojega ozemlja. Vedno pa je pripravljena lojalno sodelovati z vsemi sosedi.

Francija bo priznala prihodnji teden vlado gen. Franca tudi de iure, in sicer brez vseh pogojev. Isto bo storila Anglija.

Vodja španskega monarhističnega kluba markiz Hermosa je pozval gen. Franca in min. predsednika Negrina, da skleneta premirje. Italijanski listi so zaradi tega poziva ogorčeni.

Ostentiva proti Madridu se še ni pričela in se najmanj 14 dni še ne bo začela.

Italijanski maršal Badoglio je odšel v Libijo in Tripolitanijsko, kjer bo pregledal italijanske čete in utrdbe ter nato poročal Mussoliniju o vojaškem položaju italijanskih severno-afriških kolonij. — Istočasno pregleduje francoske čete v severni Afriki general Gamelin.

Francoske čete so znova zasedle ozemlje v Somaliji, ki ga je hotela francoska vlada po Lavalovem sporazumu odstopiti Italiji. Ker pa ni bil ta sporazum ratificiran od Italije, tudi Italija tega ozemlja ni zasedla. — V Džibuti pristajajo vedno nove francoske čete in velike količine vojnega materiala.

Turška vlada je priznala vlado gen. Franca tudi de iure.

Mussolini je poslal gen. Francu brzojavko, v kateri mu sporoča, da bodo ostali italijanski legionarji v Španiji, dokler ni zmaga nacionalistične Španije popolnoma zagotovljena.

Vodja gospodarskega oddelka britanskega zunanjega ministrstva Ashton-Gwatkin je prišel v Berlin, kjer je bil sprejet od zun. ministra Ribbentropa in maršala Göring. Z njima se je razgovarjal o gospodarskih odnosih Nemčije z Anglijo, a tudi o kolonialnem vprašanju. Iz Berlina odpotuje na Poljsko in v Sovjetsko Rusijo.

Ameriški parlament je razpravljal o vojaških kreditih, ki jih je zahteval predsednik Roosevelt. Vedno se je izjavljala za te kredite. Predsednik zun. političnega odbora Pittman je ostro napadel politiko

totalitarnih držav ter izjavil, da je Amerika v obrambo demokracije pripravljena na vse žrtve.

Novi madžarski ministrski predsednik Teleky je podal v parlamentu deklaracijo svoje vlade. Dejaj, da ostane politika vlade nespremenjena tako glede notranjih kot zunanjih političnih vprašanj. Vlada hoče izvesti agrarno reformo in rešiti židovsko vprašanje v smislu sklepov prejšnje vlade. Končno je poudaril grof Teleky, da je bila

Madžarska parlamentarna država že v najstarejših časih (?) in da hoče to tudi ostati!

Alfred Rosenberg je v svojem govoru v Königsbergu izjavil, da bo židovsko vprašanje v Nemčiji rešeno šele takrat, ko bo zadnji žid zapustil Nemčijo. Nadalje je izjavil, da je obnovitev monarhije v Nemčiji nemogoča.

Litvinov ni bil izvoljen za delegata za 18. kongres kominterne.

Nekateri vidijo v tem dokaz, da je Litvinov padel v nemilost.

Japonska se je zaradi incidentov v Hongkongu Angliji opravičila in izjavila, da je pripravljena plačati za nastalo škodo odškodnino.

V mednarodni koncesiji v Sangaju je bil ubit Marc Si, vnuk slavnega Li Hung Čanga, ker je podpiral japonofilsko politiko. To je že osmi ugledni Kitajec, ki je bil zaradi svojega zajaponskega stališča ubit v Sangaju.

ta 1928. Proti njej pa je nastal odpor vseh starih in novih pokrajin države, ker ni simpatična. Najbolj so bili proti dohodnini najmočnejši pridobitniki, kar je naravno, naš mali in srednji človek pa bi mogla priti v ravnotežje le s takim, sodobnim načelom ustrezajočim davčnim sistemom. Odložitev reforme se je utemeljila tudi s tem, da se ni povsod uredjen zemljiški kataster in pa s skrbjo za davčno moralo. Kataster bo zdaj gotov, vendar pa bo davčna reforma še velik in težaven, tudi političen problem. Nujna pa je uvedba dohodnine in z njo je takoj potrebno znižanje drugih davkov.

Debate pod vodstvom predsednika instituta, g. Uratnika, so se udeležili znani strokovnjaki dr. Pipp, ravnatelj Erce idr. Poudarjalo se je, da bi morali za pravilno oceno sedanjega sistema proučiti obdačbo po vsej Jugoslaviji. Institut bo poskušal tudi v teh vprašanjih storiti vse potrebno za skupno delo in vabi zato interesirane strokovnjake v svoj krog. Za pripravo bo razen statističnega dela treba predvsem analizirati načela, ki jih je navajal predavatelj, G. ravn. Erce pa je naglasil, da je splošni pregled za nas še tem važnejši, ker je pri nas davčni sistem prenatrčan in se tolmačijo davčni predpisi že preekstenzivno, kar škoduje vsemu slovenskemu gospodarstvu. Predavatelj je najavil nekaj svojih novih študij o davčnih vprašanjih, ki bodo v kratkem izšle. Potrebno je, da bi se za to literaturo, ki ima pri nas že nekaj odličnih piscev (znane knjige načelnika Sušca), vsi mlajši pridobitni ljudje sistematičneje zanimali.

Za reformo jugoslovanskega davčnega sistema

Iz predavanja docenta dr. Vl. Murkota

Snočnje predavanje Socialno-ekonomskega instituta »O reformi zakona o neposrednih davkih« je proti pričakovanju privabilo prav malo poslušalcev, kar se gotovo ne sme smatrati kot dokaz, da je bil predmet predavanja nezanimiv. Nasprotno, ni v Sloveniji stanu, ki bi ne vedel, kako močno ga zadevajo davčna vprašanja in ni gospodarskega človeka, ki ne bi že sto in stokrat na svojem žepu ugotovil, kako davčni sistem že prerašča našo zmogljivost in naše gospodarske razmere. Upati je zato, da se bo to predavanje kmalu ponovilo in pred širšim občinstvom.

Predavatelj je kot strokovnjak posegel v svojih izvajanjih v središče vprašanja in primerjal naš davčni sistem na načelih pravičnosti in pravilne obdačbe. Za vse vrste davkov značilne krivice je objasn timer z dejanskimi primeri iz prakse. Za vprašanje, ali in kako naj se preuredi davčna zakonodaja, je treba upoštevati najprej njene naloge in vrste donosov, katere naj obdačba zadene. Gotovo je še mnogo donosov, ki jih naš sistem ne obsega, nasprotno pa so nekateri zadeti donosi večinoma izžrpani čez mero in je pri večini davkoplačevalcev načel že življenjski eksistenčni minimum. To sta najvažnejši strani, zaradi katerih sistem ni pravičen.

Kakšna naj bodo načela davčnega sistema?

Predvsem mora davčni sistem zadeti vse one predmete, ki so dokaz davčne sposobnosti, katere omogoča plačevanje davkov, in zadeti jih mora tako, kakor je primerno davčni sposobnosti. Davek mora biti zato splošen in enakomeren, da je pravičen. Tema načeloma naj bi ustrezal vsak nepo-

sredni davek. Toda to velja hkrati za ves davčni sistem, torej tudi za posredne davščine. Črka zakona ne odloča, temveč življenje, kakor n. pr. vidimo, da davek na poslovni promet in trošarine razdele davčno breme vse drugače.

Sedanji sistem ne ustreza načelom pravičnosti in niti načelom ustave in zakona, ki pravi v čl. 2., da se plačuje davek po davčni moči in progresivno. Ni seveda izključeno, da se tolmačijo zakon po pokrajinah različno in nikjer zakon ne postavlja načela, da bi morala biti enaka tudi davčna bremena samouprav. Samouprave si lahko solidarno pomagajo, kar pa je pri nas še neznano. Predvsem so prevelike razlike v dokladah in pa v razdelitvi skupnih banovinskih trošarin. Iz vsega tega nastajajo davčne krivice, ki se močno občutijo, posebno še zato, ker niso vsi davčni predmeti enako prikladni za davčni umik.

Po sedanji ustavi, ki to le malo omenja (čl. 105.), je davčna obveznost občina in državne davščine so enake za vso državo. Neposredni davki zdaj niti temu ne ustrezajo, čeprav je opuščena določba, da se davek plačuje po davčni moči in da mora biti progresiven. Naši davki deloma niso niti splošni. Zakon o neposrednih davkih dovoljuje predvsem mnogo oprostitev, za zemljarino, zgradarino, davek na donos podjetij in poklicev ali pridobitno, za rentnino, družbeni davek in uslužbenški davek, pa tudi za samski davek in za vojnico. Oprostitev so osnovane na najolj nepričakovanih normah in se je to doslej le deloma zboljšalo (glede oprostitev na število otrok, glede novih hiš itd.). Predavatelj je dal nekaj izredno kričečih primerov nepravilnih obdačb.

Napake našega sistema

Številne napake našega neposrednega davčnega sistema se povečuje donosninski sistem. Mnoge napake bi se zato dale odpraviti že s tem, če bi zakon upošteval namesto posameznih donosov skupno davčno sposobnost, ki se kaže predvsem v dohodku kot glavnem merilu davčne sposobnosti, in če bi bil uveden davek na donos in na imovino. Temeljito pa bi se morala zboljšati davčna praksa.

Glavne napake našega davčnega sistema vidi torej predavatelj v tem, da skušajo neposredni davki zadeti posamezne donose namesto skupne davčne sposobnosti in da pri tem prav nič ne upoštevajo posebnosti in niti eksistenčnega minimuma. Gotovo pa je, da bi moral biti davčni minimum različen, kakor je različen standard, kakor so različne cene in druge okoliščine. Enoten znesek za vso državo in za vse je zato neizvedljiv. Za vseh šest skupin davka zakonodaja tega ni mogla uvesti in ker

v njih ne more kontrolirati osnove, zato sploh ne poznajo davčnega minimuma. Medtem ko imajo drugod dohodnino, s katero obseže skupni dohodek državljanov, se pri nas ta dohodek niti ne ugotavlja in so tako privilegirane osebe z velikimi različnimi dohodki.

Neenakost, ki nastaja iz tega, se še povečuje tudi pri dopolnilnem davku, ki naj bi to popravil, in sicer zato, ker se ta predpisuje po posameznih davčnih območjih ločeno, namesto da bi se upoštevalo celotno državno območje. Dalje je oproščenih dosti važnih donosov, n. pr. od državnih papirjev. Zato pa so naše davčne stopnje dosti višje kot drugod. Neenakost je bila tudi popolna oprostitve novih hiš, ko je bil sicer vsak majhen zaslužek obdačen. Mnogo je razlik pri rentnini in delnicah, ki so pa deloma že odpravljene (banke ne plačujejo več rentnine za kliente in na dividende je uveden davek).

Kako je urejeno obdačevanje?

Iz gornjega je razvidno, da eksistenčni minimum ni nikomur zaščiten, na kar vpliva že znatni posredni davek. Davčni minimum je določen le pri uslužb. davku in to izredno nizek (400 din in po 100 za otroka), pri drugih davkih ni določen, kar je velika napaka.

Oprostitev so pri vseh vrstah različne in imajo veliko prednost tudi tuja podjetja. Olajšave so tudi pri uslužbenkem davku nepravilne, ne skrbje za šolanje in ne za druge osebe rodbine, za ženo in starše. Pri večjih zaslužkih pa se minimum odbija in to do velikih

razlik; značilno je tudi nerazmerje med obdačbo tedenskih in mesečnih plač (520 : 400) oz. dnevne mezde. Krivično je, da se začne oprostitev davka šele pri devetih otrocih, ko je pač oče z osmimi enako obremenjen. In tu se je dogajalo, da so bili oproščeni vsi vprek, tudi milijonarji! Krivično so pri tem seveda tako osnove kot stopnje davkov, posebno pri rentnini proti navadnim posojilom, na katere pridejo še doklade. Obdačba se tako giblje za isti donos od 3 pa do 40 %, kar je gotovo krivičen sistem. Za samski davek je n. pr. veljala prej višja dohodnina, zdaj pa je odločilna starost, kar nikakor ni logično.

Potreba popolne reforme

Zaradi vidnih napak našega davčnega sistema se je že pripravljala njega reforma in se je nameravala spet uvesti dohodnina, ki smo jo imeli pri nas že do le-

Nova javna dela v Mariboru

Vse kaže, da lahko tudi v Mariboru letos računamo z boljšo stavbeno sezono, najmanj pa s takšno, kakršna je bila lanska. Glede privatne iniciative še ni nikakega pregleda, izgleda pa, da se bo tudi tokrat precej zidalo, seveda še zdaleka ne toliko, kolikor bi se moglo, če bi se bolj podpirala zasebna podjetnost. Živahneje pa se pripravljajo javna dela.

S pohvalo je treba ugotoviti, da je naša občina izdelala širokopotezen program za izvedbo velikih javnih del. V prvi vrsti velja to za regulacijo in modernizacijo mestnih cest, ki že zdavnaj ne ustrezajo več hitro naraščajočemu prometu. Lani se je precej storilo, v prvi vrsti je bil reguliran Glavni trg in so se deloma napravili, popravili ali preložili razni kanali ter vodovodne in plinske napeljave. Dela so veljala okrog 2 milijona dinarjev, krili pa so se izdatki iz kaldrinskega fonda.

Letos se bo začela izvajati cestna petletka, ki predvideva postopno regulacijo prometnih potov, najprej onih, ki imajo največji promet ali ki so že v takem stanju, da so temeljitega popravila nujno potrebna. V proračunu za prihodnje finančno leto, ki ga je te dni ministrstvo že potrdilo, in sicer brez najmanjše spremembe, je postavka okroglo 1.700.000 dinarjev za izvedbo cestnih del. Tu pa gre le za modernizacijo cest, ki se finansirajo iz regulacijskega sklada. Redno vzdrževanje in manjša popravila tu niso všteti, ker se finansirajo iz redne postavke za vzdrževanje javnih potov. V tekočem letu bo v zvezi z regulacijskimi oziroma modernizacijskimi deli tlakovanih več glavnih cest in so granitne kocke že naročene. Poleg tega pa bodo popravljene in tam, kjer je potrebno, tudi razširjeni pločniki, ki dobe večinoma nov asfalt.

Delalo se bo tudi na periferiji, ker se je občina odločila, da podaljša letos vodovod v sosednjo občino Pobrežje, za kar je predvidenih 2.800.000 dinarjev in bo po-

loženih kakih 10 km cevi. Baje bo podaljšan vodovod tudi v Krčevini, seveda le za par sto metrov, kjer gre za priključek novih vil na vodovodno omrežje.

V par tednih se začne, kakor za-trjujejo, tlakovanje državne ceste od mestne meje do odcepa bano-vinske ceste proti Slovenskim goricam. Ministrstvo je naknadno vendarle odobrilo 4 milijone din za tlakovanje te ceste. Cesta bo široka nekaj manj kot 8 metrov, z ozkim pločnikom na obeh straneh vred. Dela bodo trajala do jeseni in jih bo izvršila tvrdka Ehrlich, ki že dovažja granitne kocke s Pohorja.

Pridno se gradi tudi nova carinarnica v Melju, dela pa še niso v polnem razmahu, ker čakajo, da se vreme ustali. Doslej so podrli staro upravno poslopje in namestili urade v drugih stavbah v bližini. Delo ne poteka brez motenj, ker bo nova stavba z razsežnimi carinskimi skladišči stala na istem prostoru kakor dosedanja provizorna stavba. Delo je razdeljeno na več let. Trenutno grade dovorno rampo do bodočih skladišč, ki je na južni strani obložena s surovim granitom. Ko bo to gotovo, pride prava zidava stavb na vrsto.

Drugi večjih javnih del zaenkrat ni na vidiku, računati pa je s tem, da ne bo ostalo pri gori naštetih delih. Pozdraviti je delavnost javne roke, saj je to najboljši način omiljenja brezposelnosti, ki povzroča občini vedno večje skrb.

A. B.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z mešaním blagom Huberta Komauerja v Mariboru. Poravnalni sodnik dr. Lešnik, poravnalni upravnik odvetnik dr. Jan. Narok za sklepanje poravnave dne 3. aprila ob poli devetih. Rok za oglasitev do 27. marca 1939.

Poravnalni postopek proti Karlu Mantelu je ustavljen.

Davčni svetovalec

G. Fr. C. v P. pri S. J. — Vprašanje: V koliko pride v novi invalidski uredbi v poštevi siromašnost, oz. predpis davka nad 200 dinarjev.

Invalidnina, doklade in vsi ostali prejemki po novi uredbi o vojnih invalidih začno teči šele od dne 1. aprila 1939. Za izvedbo te uredbe bo minister za socialno politiko in ljudsko zdravje v sporazumu s pristojnimi ministri šele izdal potrebne pravilnike in natančnejše določbe. Za siromašno osebo po novi uredbi velja, kdor ne plačuje več kot 200 din osnovnega letnega neposrednega davka. Za 80% invalide znaša invalidnina na leto din 5760.—. Invalidnina vam gre ne glede na premoženjsko stanje, pač pa bi imeli v primeru, da bi bili siromašni v navedenem smislu, pravico na draginjsko doklado, ki znaša za invalide in vsakega družinskega člana, ki pride v poštevi, n. pr. v III. draginjskem razredu din 360.— na leto.

Ali bi lahko prošil za novo odmero pridobnine, ker se je promet v l. 1938. znižal za 20%.

Finančna uprava smatra, da imajo pravico na znižanje, oz. na novo odmero pridobnine samo oni davčni zavezanci, katerih dohodki so bili v letu 1938. za več nego 25% manjši. Za novo odmero ni torej odločilen edino promet, ampak dohodek, katere ste imeli iz tega prometa. Če boste vložili prošnjo za novo odmero s prijavo vred, boste morali uveljaviti znižanje dohodkov za več nego 25%.

Upravno sodišče je odobrilo pritožbo, da se kljub temu ne zniža podlaga za pridobnino. Kaj naj storim?

Upravno sodišče odločbe reklamacijskega odbora samo razveljavi, če spozna, da odločba ni bila v zakonu utemeljena. Na podlagi razsodbe upravnega sodišča mora oblastvo prve stopnje poslovanje v toliko popolniti, da ustreza zakonu in na novo odločiti, v koliko prvo odločbo vzdržuje, v koliko jo dopolnjuje ali izpreminja. Zglasite se pri davčni upravi in zahtevajte, da se vam izda čimprej odločba, ali in kaj se je ukrenilo na podlagi razsodbe upravnega sodišča. Če z odločbo niste sporazumni, ste upravičeni vložiti proti novi odločbi ponovno pritožbo.

Zunanja trgovina

Stalni gospodarski svet Balkanske zveze se sestane v začetku aprila v Bukarešti.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Nizozemsko je bila podaljšana do 30. septembra.

Izvozniki medjimurskih konj v Nemčijo se opozarjajo, da najkasneje do 5. marca prijavijo Zavodu količine, ki jih nameravajo izvoziti v marcu. Po 5. marcu ne bo Zavod sprejel nobene prijave več.

Opozorilo bralcem. Ker ima Zavod za pospeševanje zunanje trgovine silno dolgo ime, bomo večinoma uporabljali zanj le naziv Zavod.

Bolgarska vlada je začela posvečati posebno pozornost izvozu surovega masla, ki ga bo skušala zlasti izvažati v srednjo Evropo.

Bolgarska firma »Granitoid« v Sofiji je s pomočjo nemškega kapitala ustanovila cementne tvornice pri železniški postaji Bata-novci v bližini največjega bolgarskega državnega premoženika Pernika. Druga nova cementarna pa se je ustanovila v Plevni ter je

popolnoma v bolgarskih rokah. Na trgu v Sofiji se prodaja cement po ceni 120 do 124 levov za stot.

Med Poljsko in Sovjetsko Rusijo so bile podpisane tri pogodbe, s katerimi se urejajo gospodarski odnošaji med obema državama.

Zunanja trgovina Nemčije je v januarju znova padla v primeri z njenim obsegom v decembru. Tako je izvoz padel za 12%, od 504,1 na 441,3 milijona mark, uvoz pa od 541,9 na 472,3 milijona mark. Zlasti se je zmanjšal izvoz gotovih izdelkov. Splošno se je zmanjšal nemški izvoz v evropske države, in sicer za 44,4 milijona RM.

Nemško-nizozemska trgovinska pogajanja so se začela v Haagu, ker poteče sedanja trgovinska pogodba koncem aprila. Nova trgovinska pogodba naj bi povečala

obseg zunanje trgovine med obema državama.

Na londonskem trgu jute je nastala velika konjunktura ter se je dvignila cena jute zadnje dni od 20 na 24 funtov za 1 tona. Cena se je dvignila zaradi velikih naročil vojske. Samo angleško vojno ministrstvo je naročilo 200 milijonov vreč iz jute.

Na podlagi sporazuma proizvajalcev umetne svile se je njena cena v Angliji dvignila za prediva iz viscose od 1 na 2 penija, za prediva acetata pa od 1 na 3 penije. Računa se, da bodo tudi drugi proizvajalci zvišali cene.

Na veliki konferenci za svetovno trgovino v Chicagu je eden ameriških delegatov priporočal, da USA povečajo svojo propagando za uvoz iz drugih držav, ker bo samo na ta način mogel narasti izvoz iz USA.

Trgovskemu naraščaju!

Sodelovanje v društvih

Trgovec se mora posvetiti predvsem svoji trgovini in svojim poslom, ker zahtevajo ti zaradi rastoče konkurence celega moža. Kljub temu pa ne bi bilo prav, če bi se zaprl čisto v svojo trgovino in se ne menil za stvari, ki se dejajajo okrog njega in ki jih vsi drugi smatrajo za važne. Trgovec mora živeti življenje svoje okolice, tudi po svoji moči podpirati in pospeševati njena prizadevanja, ker le tako ga bo tudi okolica smatrala za svojega moža, katerega lahko zaupa. Za trgovca pa je znanje okolice odločilne važnosti.

Pr. Neve-ja okolice pa najbolj izražajo razna narodna in kulturna društva, ki se ustanove v teh krajih. Bilo bi napačno, če bi trgovec pokazal popolno nezanimanje za ta društva. Če bi n. pr. odklonil sodelovanje v olepševalnem društvu ali v krajevnem turističnem odboru, bi mogli ljudje upravičeno reči, da njemu ni mar za napredek kraja, zato pa se tudi ves kraj ne zanima za napredek njegove trgovine. Trgovec mora živeti s krajem, v katerem deluje in zato se tudi udeleževati narodnega in kulturnega življenja kraja.

Posebno važno pa je sodelovanje v narodnih in drugih društvih za trgovskega pomočnika. V teh društvih se človek izobražuje ter dobi tudi zelo potrebno družabno okolico, poleg tega pa se spoznava v njih življenje in se sklepajo znanstva, ki so zlasti trgovcu nujno potrebna. Uspehi v društvenem življenju so dostikrat najoljša priporočila za uspehe v poslovnem življenju in ni dobro kalkuliral, kdor je omalovaževal pomen društvenega življenja.

Kdor se odloči za sodelovanje v katerem društvu, pa naj potem tudi vedno stori svojo dolžnost. Polovičarstvo ni nikdar dobro in tako tudi ne v društvenem življe-

nju. Neredni in nedisciplinirani člani si ne pridobivajo prijateljev, temveč si ustvarjajo nasprotnike. Če se že odločimo za sodelovanje v društvu, potem tudi sodelujmo.

Seveda pa nihče ne sme zaradi sodelovanja v društvu zanemarjati svojega glavnega posla — svoje trgovine. Pri vsem zanimanju za društvo vendar ne sme trpeti trgovina. Napraviti je treba zdrav kompromis, da človek prevzame le toliko društvenih poslov, kolikor jih more opravljati brez škode za lastni poklic. Kdor dobro

uporablja prosti čas, ta more v zelo veliki meri sodelovati pri društvih, ne da bi trpela njegova trgovina.

Trgovec živi od svoje okolice in zato mora živeti z okolico. Ne sme se zato odtegovati prizadevanjem okolice, da se ustvari nekaj dobrega, temveč mora pri tem aktivno sodelovati. To more okolica zahtevati od trgovca tembolj, ker je po svoji izobrazbi za to sodelovanje tudi poklican.

Živeti za svoje podjetje, a delati tudi za napredek svoje okolice, v tem je tudi ena skrivnosti pota do uspeha!

Praktični nasveti

Presenečenja na tekočem traku

Odjemalca je treba vedno znova privabljati z raznimi prijetnimi presenečenji. Dober trgovec mora tu imeti kar na tekočem pasu za svoje odjemalce vedno pripravljena vesela presenečenja.

Če bi n. pr. pečar, ki je popravljal peč, prišel poleti vprašati, kako so bili naročniki v zimski peči zadovoljeni, bi ta skrb gotovo napravila zelo dober vtis.

Prav tako bi se dobro priporočil prodajalec pisalnega stroja, če bi stranko čez eno ali dve leta vprašal, kako je s strojem zadovoljna.

V vsaki stroki so mogoča takšna in podobna presenečenja in vedno napravijo vtis, ki pridobi ali ohrani trgovcu odjemalce.

Težavne stvari je treba izvršiti najprej!

Ni vseeno, v katerem vrstnem redu začnemo reševati svoje naloge. Najbolj vabljivo je sicer, da se lotimo najprej najlažjih stvari, kjer je najprej dosežen prvi uspeh. Ali prav pa ni to! Kajti najprej se je treba lotiti najtežjih stvari, ki zahtevajo največje napore. Ko

človek začne zjutraj delati, je svež in čil, takrat more reševati tudi še najtežja vprašanja. Če pa začne reševati najprej najlažja vprašanja, potem se polagoma tako utruja, da težjih vprašanj njegov duh sploh ne more rešiti. Težja naloga ostaja tako nerešena in ker se drugič zgodi prav tako, se ta naloga odlaša iz dneva v dan, a se na konec, ko se le mora izvršiti, izvede v vsej naglici in najbrže zato tudi zelo slabo.

Če se pa človek loti najprej najtežjih stvari in to izvede, zaradi tega lahko naraste njegova samozavest, da reši vse druge stvari igranje. Nobene stvari ni potem treba odložiti na drug dan.

Tudi malemu trgovcu je odprta bodočnost

Nikakor ni res, da bi moral ostati mali trgovec za večne čase neznamen in neopažen in da bi bila večja dela privilegij samo kapitalno močnih trgovcev. Praktično življenje je že nešteto dokazalo, kako so se mali trgovci mnogo bolje uveljavili ko veliki.

Pa tudi vsak trgovec more navesti konkretne primere, kako se je dvignil ta ali oni mali trgovec

Združenje trgovcev za okolico v sodnem okraju ptujskem

v Ptuju sklicuje za dne 9. marca 1939. ob 9. uri dopoldne v Narodnem domu v Ptuju svojo redno letno skupščino.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine.
2. Poročilo predsednika.
3. Poročilo tajnika.
4. Računski zaključek za leto 1938. in proračun za l. 1939.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev predsednika, 1. namestnika člana uprava in 2. delegatov za redno letno skupščino Zveze trg. združenj.
8. Trgovsko-nadaljevalna šola.
9. Predlogi.
10. Slučajnosti.

Za sklepčnost skupščine je potrebna navzočnost najmanj ene tretjine članov, sicer je eno uro pozneje istotam in z istim dnevnim redom skupščina, ki sklepa pravomočno ne glede na število članstva.

Članom, ki se brez predhodne tehtne opravičbe skupščine ne bi udeležili, ima uprava po čl. 8 pravil pravico naložiti denarno kazen v korist blagajne za dopiranje trgovsko nadaljevalne šole.

Samostojni predlogi članov se morejo v smislu čl. 378 zak. o obratih obravnavati samo tedaj, ako so bili tri dni pred skupščino upravi pismeno prijavljeni.

Sklepni račun za leto 1938., proračun za l. 1939. in zapisnik zadnjega običnega zbora so na vpogled pri predsedniku vsak dan od 8. do 12. ure do vključno 6. marca 1939.

in iz nič ustvaril veliko trgovino, ki je pomembna za vso stroko.

Po pravici so bili zato tudi ti trgovci ponosni, kadar so mogli v poročilu o svojem delu in v svoji bilanci pokazati uspehe svojega dela. Čeprav so bili mali, čeprav so se zadovoljili z majhnim dobičkom, so vendarle delali z dobičkom.

In tako so napredovali iz leta v leto. Ali je sploh kaj lepšega, kakor če se more neki trgovec pohvaliti, da obstoji njegova trgovina že 10, 15, 20 let in tudi več. Začel sem iz nič, pa sem se le povzpel na lepo višino. Bil sem sposoben, pošteno sem delal, da sem se vzdržal in ker sem se vzdržal, sem napredoval, ker bi v nasprotnem primeru že davno propadel. Torej: poštenje, vestnost in zaslužek so trije temelji vsake trgovine, četrti temelj pa je sposobnost trgovca. In mali trgovec, ki ima te temelje, temu je bodočnost odprta, če le na teh temeljih vztrajno zida.

Tudi malemu trgovcu je bodočnost odprta.

Ena stran inseratov

Nikakor ni slabo, če kdo tu pa tam pregleda z malo pažnje časopisno inseratno stran. Marsikaj koristnega bi videl in na vse zadnje stvar ni niti dolgočasna.

Prvo vprašanje: Zakaj se še vedno uporablja fotografija v inseratih? Cenenost pač ne bi smela k temu zapeljati, kajti kdor inserira, mora gledati le na to, da je inserat čim bolj učinkovit. Napaka fotografije je v njeni preveliki natančnosti. Saj človek sploh ne želi, da bi od inserata zvedel vse, temveč od inserata pričakuje le opozorilo, zlasti pa razveseli opozorilo na nekaj, kar človek trenutno potrebuje. Natančnost fotografije ima predvsem to napako, da so naslikane tudi stvari, ki sploh nimajo nobene zveze s predmetom, katerega bi hoteli priporočiti. Prednost risbe pa je v tem, da opusti vse, kar ni važno. Večkrat zlomljena črta: stopnice. To zadostuje, da se pokaže, kar se je hotelo pokazati,

n. pr. tekač. In pri tem zadostuje le par besed, pa kupec ve vse. Navede se na primer cena za eno stopnico, pa si more vsak izračunati, koliko bi veljal tekač za vse stopnice. S svojim fantkom samo sešete gospodinja stopnice in ve, koliko bo ves tekač veljal. To je mnogo bolj praktično, kakor pa če se navaja cena tekača v metrih. Kdo pa ve, koliko stopnic pride na en meter.

Pretiravanje je ena najvažnejših kategorij v filozofiji reklame. Toda tudi pretiravanje je treba dobro razumeti in še bolje uporabljati. Kot splošna smernica naj bi veljalo, da ne sme biti v sliki skoraj nikdar pretiravanje, v besedilu pa se sme uporabljati le z največjo previdnostjo. Za primer bi navedli, če se priporoča idejno bogastvo neke firme. Zarodenca, ki iščeta pohištvo, bo najbrže firma, ki se priporoča s tisoč dobrih idejami, prestrašila. Kdo pa naj se spozna, katera teh tisoč idej je prava! Mnogo bolj privlačljivo je geselce: »Za vsak okus najboljša ideja!« Za izbiro tudi to

geselce nič ne pove, vendar pa pomirja, ker daje prepričanje, da ne bo treba dolgo iskati, da človek pravo najde.

Pri zdaj zelo priljubljenem uporabljanju ilustracij v inseratih, se dostikrat pretirava. Večkrat se more opaziti, kako ena ilustracija ubija drugo. Ne sme se pozabiti: ilustracija je le klicaj, ki naj opozori! Napačno pa je, če se kliče interesent z leve in desne, od spodaj in od zgoraj, ker potem ta sploh ne ve, kam naj se obrne. Psihologično napačno je mnenje, da bi druga slika rešila, kar je prva pokvarila ali da bi druga slika povedala močnejše to, kar je prva povedala preslabo. V takšni dvakratnosti se kaže samo negotovost in zadrega sestavljača inserata, ki se sam ni znal odločiti za eno ali drugo sliko. Nikakor ni misliti, da bo bralec rešil sestavljača iz zadrege. Nasprotno ga bo sestavljačeva zadrega popolnoma odbila od inserata.

Kdor danes inserira brez slike in brez umetniško izdelane pisa-

ve in se poslužuje samo treznega poslovnega besedila, ta bi storil dobro, če bi se najprej informiral, v kakšni sosesčini bo njegov inserat objavljen in če ne more profitirati od te sosesčine. Sosedstvo več ali manj ekstravagantnega inserata more treznemu poslovnemu inseratu res dobro poslužiti. To pa iz čisto enostavnega razloga, ker napravlja treznemu poslovnemu ton inserata v sosesčini ekspresionističnega in preveč fantazije polnega inserata vtis solidnosti ter zbuzja zato zaupanje. Seveda pa inserati v treznem poslovnem tonu niso vedno priporočljivi, ker morejo biti tudi preveč dolgočasni. Kakor rečeno pa morejo napraviti dober učinek v primerni sosesčini.

Tu in tam se poslužuje kdo v inseratih tudi dialekt. Ne da se tajiti, da morejo imeti takšni inserati zelo velik uspeh. Malo je Ribničanov, ki ne bi prečitali v njih dialektu napisanega inserata, če že ne iz drugega razloga, pa zato, da vidijo, če je dialekt do-

ber. Seveda pa tak inserat ljudi z drugimi dialekti ne privablja. V to poglavje spada tudi uporaba stare pisave. Znano je, da ima bohoričica za mnoge precejšnjo privlačnost.

Mali oglasi pa naj se ne bi spuščali v obširne tekste. Ljudje ne čitajo radi dolgih inseratov. V mahih ogasih se je treba omejiti le na slogane. Zlasti naj nihče ne poskuša, da bi v mali oglas stisnil kar celo razpravo. Posebno pri serijskih malih ogasih je treba paziti na besedilo. Vsi inserati ene serije morajo tvoriti skupnost, toda vsak zase mora biti tudi celota. Eventualni višji stroški za novo besedilo se vsekakor izplačajo.

Pogledati je treba včasih inseratno stran časopisov, da človek vidi, kako inserirajo drugi in kako bi mogli biti ti inserati še bolj učinkoviti. Vse to pa je treba za sebe izkoristiti. Če nimajo časopisi in inserati vedno uspeha, je v mnogem krivo to, da so jih inserenti premalo skrbno sestavili.

Največji slovenski pupilarovarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog preko din 420.000.000—
Lastne rezerve nad „ 26.000.000—
Dovoljuje posojila proti vknjižbi
Za vse obveze hranilnice jamči
MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Promet na železnica je lani narasel

Po podatkih gen. dir. drž. železnic so prevozile naše železnice lani 54,23, l. 1937. pa 51,16 milijona potnikov (brez onih ki so kupili karte pri Putniku). Od teh se je prevozilo seveda največ v 3. razredu. Tovorni promet se je dvignil od 1,68 na 1,79 milijona vagonov. Največji je bil promet v izvoznih mesecih avgust—oktober, ko je znašal 171—180 tisoč vagonov na mesec. Najnižji je bil v januarju, ko je dosegel le 117 tisoč vagonov.

Neenotno gibanje tečajev

Skoraj na vseh velikih borzah je vlada pretekli teden velika vzdržnost, ker je vse čakalo, da se politični položaj razčisti. Deloma pa je tudi nejasen gospodarski položaj sam oviral oživiljenje kupčij. Tečaj se niso na vseh borzah enako razvijali, kakor se vidi iz naslednjih števil:

Koncem 1927	21. 1.	11. 2.	18. 2.
= 100%		1939	
London	58.7	60.4	60.8
Pariz	55.4	56.6	56.1
Berlin	48.1	48.8	48.7
Milan	121.7	122.6	122.7
Curich	58.0	57.7	57.6
Bruselj	36.1	36.0	34.9
Amsterdam	51.3	52.2	52.4
Stockholm	26.6	26.3	26.2
New York	81.4	81.4	82.3

Mednarodni borzni indeks je ostal s 60-2% nespremenjen.

»Slast Ekstra«

V predzadnji petkovi izdaji našega lista smo priporočili cenjenemu trgovstvu, naj poskusi vpeti v svoje trgovine domače izdelke, priznane dobre sladne kave »Slast Ekstra«. Mnogi so se odzvali našemu vabilu in z zadovoljstvom priznali, da so konsumentje s »Slast Ekstra« zares prav zadovoljni. To zadovoljnost dokazujejo naknadna nova naročila. Priporočamo, da bi sledili našemu vabilu še oni cenjeni trgovci, ki se doslej še niso odzvali našemu priporočilu za poskusno naročilo sladne kave »Slast Ekstra«.

Nove trgovinske metode pri nemško-angleških industrijskih pogajanjih

»Frankfurter Zeitung« piše k bližnjim nemško-angleškim industrijskim pogajanjem, da odkrivajo ta pogled na čisto nove metode trgovinske politike. Sicer so že sedaj nekateri mednarodni karteli razdeljevali trge in določevali izvozne kvote. Novo pa je to, da se v velikem okviru vodilnih industrijskih zvez pod državno patronanco sklepajo tržni dogovori. Zasebne organizacije prevzemajo s tem del političnega dela, ki so ga doslej izvrševale vlade direktno med seboj s sklepanjem trgovinskih pogodb.

Občni zbori

Redni občni zbor trdnice »Jadrane«, avtobusno podjetje d. d. v Ljubljani bo dne 4. marca ob 11. v prostorih Jugoslovanske banke v Ljubljani. Delnice treba položiti tri dni pred občnim zborom pri družbeni blagajni v Ljubljani (Masarykova) ali pri podružnici banke v Ljubljani (Gajeva ul.).

Denarstvo

Za generalnega direktorja Hranilnice savske banovine je bil imenovan njen dosednji direktor

Egon Lovinčič. Zagrebški gospodarstveni ljudje njegovo imenovanje toplo pozdravljajo.

Kmetijski hranilnici in posojilnici v Skarčeni je dovolil kmetijski minister, da zniža obrestno mero za stare vloge na 2%.

Novi tečaj nemške klirinške marke v višini 13,80 din bo veljal, kakor se zahtuje iz krogov blizu Narodne banke, še dolgo, najbrže pa do prihodnjega sestanka stalnega nemško-jugoslovanskega gospodarskega odbora, ki se sestane šele na

jesen. Če se seveda ne dogodi med tem kaj nepričakovanega.

Za guvernerja Češkoslovaške narodne banke je bil imenovan František Dvořák, gen. ravnatelj osrednje zveze kmetijskih zadrug.

Davčni dohodki so znašali v Franciji v januarju 1938. 850, letos pa 1848 milijonov frankov.

Dr. Schacht se je vrnil v Berlin in prevzel funkcije podpredsednika Reichsbanke dr. Brinkmanna, ki je zbolel.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

78 — New York City: zastopniška trdnica išče zvezo z našimi izvozniki,

79 — Dunaj: dno za sita,

80 — Amsterdam: ovčja volna,

81 — Stockholm: surove kože

goveje živine in drobnice, perje in puh, rogovi, parklji, ščetine, konjska žima, vse vrste živalske dlake, kosti, umetna gnojila iz kosti,

82 — Karachi (Indija): bombažno in volneno blago, kovinski izdelki, orodje, kemikalije,

83 — New York: z belim sukanecem prevlečeni gumbi,

84 — Dunaj: krma, živalska moka,

85 — Curich: proizvodi umetnega obrta, ročna dela, čipke, namizni prtji za čaj,

86 — Johannesburg: klej v ploščah in v zrnu, vpognjeno pohištvo, furnirji in drugi proizvodi, ki se morejo plasirati v Afriški uniji in Rodeziji, išče zastopniška firma,

87 — Berlin-Lichterfelde: copate z vezeninami pri glavi, usnjeni pasovi z barvastimi vezeninami, pisane, pletene, volnene rokavice za šport, ženske nogavice, cenene kravate za izvoz v U. S. A.,

88 — Berlin: nakupna hiša velikega števila ameriških firm se zanima za lutke v narodnih nošah, ki so značilne za posamezne kraje. V Ameriki je za take lutke veliko zanimanje ter jih v posebnih klubih zbirajo. Lutke smejo biti visoke največ 20 cm. Vsaki lutki naj se priloži kratek, a izčrpen historiat noše, in sicer v našem in angleškem jeziku,

89 — Montevideo: ponuja se zastopnik za razne proizvode za Urugvaj,

90 — Tel-Aviv: kmetijski proizvodi, konzerve, železnina, posode, steklo, hišne potrebščine, papir,

tekstilno blago, vezane plošče, rezan stavbeni les, rude, aluminij in železo,

91 — Passau: paprika,

92 — Bologna: surove kože kune in lisice,

93 — Dunaj: perje in puh (trije interesi),

94 — Milan: les, volna in kmetijski pridelki. Zanje se zanima zastopniška trdnica,

95 — Le Caire: ponuja se zastopnik za živila (konzerve, ricinovo olje),

96 — New York: s sukanecem oviti gumbi,

97 — Montevideo: paprika, gobice, suhe češnje, sardine in sploh ribje konzerve,

98 — Bielefeld (Nemčija): govejo živino, sveže in predelano meso, salo, loj, jajca, pšenico, koruzo, stročnice, sadje, lan, les, cink in boksit bi želela uvažati v Nemčijo trdnica, ki k nam izvažata motocikle,

99 — Tel-Aviv: leseni predmeti: obešalniki, kuhinjski pribor, volnene in bombažne spalne odeje, ko tudi drugi predmeti, ki so pripravljeni za izvoz v Palestino,

100 — Varšava: svilene bube (en vagon).

Ponudbe tujega blaga:

11 — Haag: klobučevina,

12 — Bukarešta: zemlja za izdelovanje barv,

13 — Marletta (Italija): zgodnja povrtina in solata.

Interesenti naj se za naslove obrnejo na Obaveštajni odsek Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, Beograd, Ratniški dom. Pri tem naj navedejo svoje ime in številko, pod katero je ponudba objavljena.

Tržna poročila

Žitni trg

Na domačem pšeničnem trgu je še vedno živo povpraševanje srbijskih mlinov po vagonomskemu blagu pariteta Vršac po 157, a ni ponudb. Trdi se, da je v državi še najmanj 30.000 vagonov izvoznega viška, kljub temu pa ni mogoče dobiti pšenice niti po sedanjih cenah, ki so pa 20—25 din nad intervencijsko ceno. Izvozna pariteta proti majskemu terminu v Liverpoolu 71'40, proti Rotterdamu pa 62'30 din za efektivno blago.

Na svetovnem trgu je povpraševanje nekoliko vplivalo na stabilnost tečajev, ni pa upanja, da bi se ti v resnici popravili.

Na domačem koruznem trgu ni sprememb. Te dni je bilo več spekulativnih nakupov na bazi 100 dinarjev, toda kupci so se kasneje vsi umaknili. Za potrebe domačega konsuma plačuje trgovina po 97—98 din pariteta Indija oz. batarska nakladalna postaja. Izvozna pariteta za majski termin v Rotterdamu 82'50, za efektivno blago pa 88'70 din.

Sadje in povrtina

Na francoskem trgu je cena mandarin padla od 580—700 na 500—650 fr., ker primanjkuje dobrega blaga. Alžirske mandarinke so po 550—570—600 fr., iz Sirije po 600—650, iz Španije 630—650, rdeče od 650—680 fr. za cent. Cene banan so skočile od 380 na 420 fr. za 1 q.

Afriški paradiznik se je dvignil od 400—500—600 na 500—600—700 fr.

Druge vrste povrtine so ohranile stare cene ali pa so se te le malenkostno znižale.

Za Italijo je bilo prodano 14.000 kilogramov žive perutnine. Dosežene so bile naslednje cene: 6 lir za kg za piške in 5 lir za kokoši odhodna mera.

Cena jajc je v Italiji zelo padla, vendar je najnižja točka že dosežena. Znaša 5'40 do 5'50 lir za ducat. Tuja jajca pa so se na milanskem trgu dobro prodajala. Na deželni je cena jajc mnogo bolj padla kot v Milanu. Povprečno je padla cena v Italiji od 517 na 462 lir za 1000 jajc.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. železnic v Ljubljani sprejema do 25. februarja ponudbe za dobavo raznega sanitetnega materiala, do 18. marca sprejema prošnje za zakup kolodvorske bravnice na postaji Maribor.

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 1. marca ponudbe za dobavo železnih vodovodnih cevi, vijakov, železa, železne pločevine, pocinkane pločevine in kositra.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 1. marca ponudbe za dobavo dinamov, žice, kompletnih oblek za dež, kavčukastih in usnjenih rokavic in kavčuk. čevljev; 2. marca bitumena, žične mreže, bakrenih žebelijev, ploščic, vijakov iz medij in raznih ključev iz orodnega jekla.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 8. marca ponudbe za dobavo raznega telefonskega materiala.

Sekcija za »dubinske istražne radove na naftu i se« sprejema do dne 8. marca ponudbe za dobavo razne jeklene vrvi.

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 15. marca ponudbe za dobavo 180.000 mesnih in 90.000 jetrnih konserv; do 16. marca fleksibilnih armiranih kavčukastih cevi za pretakanje bencina.

Direkcija pomorskega prometa v Splitu sprejema do 22. marca ponudbe za dobavo dizelmotorja in motorne sesalke.

LICITACIJE:

Dne 4. marca bo pri štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo specialnih šotorov; 11. marca mineralnega olja za avionske motorje in 27. marca motociklov s prikolicami.

Dne 6. marca bo pri ekonom. odeljenju gen. direkcije drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo stekla v ploščah (šip); 7. marca vodomerne stekla; 11. marca mehničnega orodja; 13. marca stekla v ploščah z žičnato vlogo; 14. marca kavčukastih cevi za parni ogrev in zavore; 15. marca kavčukastih cevi za avtogenično varjenje; 16. marca raznega stekla.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Doma in po svetu

Zasedanje stalnega sveta Balkanske zveze je bilo končano v sredo ob 13. Takoj po končani seji je prišel romunski zunanji minister v veliko dvorano romunskega zun. ministrstva ter prečital tu zbranim novinarjem ob navzočnosti zun. ministrov vseh držav Balkanske zveze uradno poročilo o zasedanju stalnega sveta. To uradno poročilo pravi, da so člani stalnega sveta Balkanske zveze proučili v podrobnosti vprašanja sedanjega mednarodnega položaja in ugotovili, da imajo čisto enako naziranje na vsa ta vprašanja. Ugotovili so nadalje, da so vsi globoko vdani mišli miru in da so solidarni v volji, da sodelujejo v istem duhu tudi z drugimi. To so dokazali tudi s soluskim sporazumom, ki dokazuje, da hočejo doseči popolno zapužanje med vsemi balkanskimi državami. Na podlagi popolne enakopravnosti in absolutnega spoštovanja sedanjih mej hočejo doseči sodelovanje z vsemi balkanskimi državami. Končno se v poročilu poudarja, da je svet odobril vse sklepe Gospodarskega sveta Balkanske zveze. Prihodnje redno zasedanje Balkanske zveze bo februarja 1940. v Beogradu.

Turški zun. minister Saradzoglu se je na povratku iz Bukarešte ustavil v Beogradu, kjer je imel več razgovorov z vodilnimi člani vlade.

Hrvatski listi nadaljujejo svoja odkritja, kako je hotel uvesti dr. Stojadinović svojo diktaturo.

Navajajo določbe, ki naj bi prišle v novi finančni zakon in po katerih bi bil zelo občutno kaznovan vsak uradnik, ki bi nastopil proti vsakokratnemu režimu. Nove politične stranke bi bile razen edine oficijalne vsedrjavne praktično sploh nemogoče. Tudi določbe o tisku bi se zelo poostrele, da bi postala svoboda tiska prava komedija.

Finančni odbor nadaljuje svoje delo ter je sprejel še proračun vojne in gradbenega ministrstva. Začetek je tudi že razpravo o proračunu ministrstva za gozdove in rudnike. Seje se končujejo pozno v noč.

Subotički madžarski dnevnik »Naplo« bo začel izdajati posebno hrvaško številko, da bo dobila Vojvodina svoj drugi jugoslovanski dnevnik. Bolj menda res ni mogoče dokazati, kako je vse naše nacionalno delo v Vojvodini in v krajih, kjer odloča Beograd, pod vsako kritiko. Madžari bodo v Jugoslaviji izdajali jugoslovanski dnevnik! Kje je nekdanji jugoslovanski Piemont?

Jugoslovanske univerze so dobile — kakor piše »Obzor« — v času od 1926 do 1938 od države: beograjska 441 milijonov din, zagrebska 375 in ljubljanska 128 milijonov din. Režim dr. Stojadinovića pa je dal v času 1937—1938 beograjski univerzi 37,2, zagrebski 27,4 in ljubljanski 11,2 milijona din. Za izredne izdatke pa so dobile v času od 1935 do 1938: beograjska univerza 18 milijonov, zagrebska 1,9 in ljubljanska 2,8 milijona din. Pri tem pa je treba upoštevati še to, da ima beograjska univerza veliko lastno premoženje ter je dala državi za razna univerzitetna posloplja v Beogradu milijonske vsote.

Fran Zgur, trgovec in posestnik v Podragi pri Vipavi je umrl v visoki starosti 72 let. Pokojnik je bil tudi znan kot pesnik, zlasti po svojih mladinskih pesmih. Izdal je tudi zbirko svojih pesmi. Bil je vedno zavezan narodnjaku, med vojno od avstrijskih oblasti konfiniran, po vojni pa preganjan od novih oblastnikov. Vrlenu in značajnemu možu bodi ohranjen lep spomin!

Novi proračun savske banovine znaša 222 milijonov din in je za 8 milijonov din večji od sedanjega.

Od enomilijardnega posojila iz l. 1935. je dosedaj izplačano 888,5 milijona din, od katerih je šlo 517,3 milijona za ceste, 351,2 milijona din pa za železnice. V petih letih se je torej od vsega posojila potrošilo na leto približno 200 milijonov din. Z ozirom na slavošpeve, ki jih čujemo že skozi pet let, to res ni mnogo.

Prosvetni minister Čirić je obljubil delegaciji zagrebske univerze, da bo korigiral proračun, da se bodo povečala finančna sredstva, ki so potrebna zagrebski univerzi.

Glavna zadruga zveza je sklenila, da bo naprosila vlado, da se s finančnim zakonom podaljša rok, do katerega morajo zadruge prilagoditi svoja pravila novemu združnemu zakonu, za eno leto.

Osrednji odbor združenja sodnikov je imel v Beogradu sejo, na kateri je sklenil, da bo znova zahteval, da se izda nov zakon o sodnikih.

Začetek konklava je končoveljavno določen na 1. marec. Vest, da bi nameraval odstopiti tudi general Syrov, se uradno demantira kot popolnoma neresnična.

Med Češko-Slovaško in Madžarsko je bil podpisan sporazum o opcih bivših češkoslovaških in madžarskih državljanih ter o prenosu premoženja iz ene države v drugo.

Italijanske oblasti so izročile sovjetski Rusiji križarko, ki je bila pred leti narejena v Livornu za Rusijo.

Italijanska poslanska zbornica je razpuščena ter se sestane nova fašistična korporacijska zbornica skupno s senatom 23. marca.

General Franco je poslal v Ženevo dva strokovnjaka, da nadzorujeta umetnine, ki so bile po republikanski vladi odpeljane iz Španije v Ženevo k Zvezi narodov.

12 ameriških letal je zašlo na pomorskih manevrih ob obali Floride v tako gostu meglo in tako strašen vihar, da so izgubili vsako orientacijo. Pet ur so leteli v megli in iskali primerno mesto za pristanek. Ko jim je zmanjkalo bencina, so prisilno pristali ter se je pri tem osem letal popolnoma razbilo. Dva letalca sta se ubila, šest pilotov pa se je še pravočasno rešilo s padali.

Opozarjamo na današnji oglaš Prometne banke d. d. v Ljubljani ter jo toplo priporočamo vsem cenjenim naročnikom.

Sejmi

27. februarja: v Radečah pri Zidanem mostu, Igu, Središču.
28. februarja: v Metliki, Kamniku, Ormožu, Ljutomeru, Mariboru, Dolnji Lendavi.

1. marca: v Ljubljani, Krki, Novi vasi, Celju, Jurkloštru, Trbovljah, Ptuj, Marenbergu, Planini okoli Šmarje pri Jelšah, Slov. Konjicah.

2. marca: v Toplicah, Turnišču.

3. marca: v Vranskem, Mari-

boru, Koprivni-Velikem Dolu, Oplotnici, Zabukovju na Sevnici.
4. marca: v Slov. Gradcu, Brežicah, Celju, Trbovljah, Petrovčah, Križevcih okoli Murske Soboti.

Št. 2525/39.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 15. III. 1939. neposredno pogodbo za dobavo 300 kg dinamita olja, 600 kg strojne masti, 400 kg petroleja in 250 kg firmeža Ia. Ostali dobavni pogoji pri podpisnem rudniku.

Državni rudnik Velenje.

Radio Ljubljana

Sobota dne 25. febr. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura: Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgeson popotoval z divjimi gosmi. Povest v nadaljevanjih — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: O gorah — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Beseda k prazniku (F. S. Finžgar) — 20.00: Zunanja politika (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Slovenski humoristi II.: Vesel večer z Radom Murnikom. — Rokopis pripravil Niko Kuret. — Izvajajo člani rad. igr. družine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja 26. februarja. 8.00: Plošče — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 8.45: Verski govor (dr. Roman Tominec) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Angleške skladbe (plošče) — 10.00: Radijski šramel, Vmes samospevi Andreja Jarca ob spremljevanju klavirja — 11.30: Operni spevi in odlomki, Sodelujejo: ga. Tamara Velbicka in Ivan Petrov, člana beogr. opere in pomnožen radijski orkester — 13.00: Napovedi — 13.20: Pevski zbor »Sava« — 14.00: Godbe na pihala (plošče) — 17.00: Kreditne zadruge, temelji narodnega gospodarstva (dr. Jože Basaj) — 17.30: Cimermanov kvartet, vmes wurliške orgle in havajske kitare (plošče) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Djura Jakšič, glasnik — ob 60letnici njegove smrti — 19.50: Klavirski koncert gđc. Herte Seifert — 20.30: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Schumann: Karnevalska suita op. 9 (plošče).

Ponedeljek 27. februarja. 12.00: Razne zborovske točke (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O teku (dr. A. Breclj) — 18.20: Citraške točke (plošče) — 18.40: Umetniški značaj slovenskega štajerja (dr. Fr. Stele) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Bogastvo sonca in lepota jugoslovanske zemlje — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta — 20.45: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije »Emona«.

Kupimo

do 5.000 m stare rabljene bodeče žice (Stacheldraht).

Ponudbe poslati na upravo veleposesestev

Rakičan

p o š t a

Murska Soboti

Šivalni stroji

VERITAS

s tovarniško garancijo

Trgovci popust!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z.

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 33

Svilene rute

na debelo pri

FRANC DOBOVICNIK, Celje

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

Lipski pomladni sejem 1939

Začetek: 5 marca

60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah

Vsa pojasnila dajejo: Zvanični biro lajpciškega sejma, Beograd, Knez Mihajlova 33/I.

In častni zastopniki:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33 — Telefon 27-62

in

Josip Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25 — Tel. 20-97

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace,

journal, šolske zvezke, mape, odiemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

TRGOVCI!

Damske in otroške predpasnike od navadnih do najfinejših kvaletet izdeluje na veliko tvrdka

F. I. GORIČAR

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 29

Izvrsten kroj, lepi vzorci! Zahtevajte ponudbe!

PROMETNA BANKA D. D.

V LJUBLJANI
STRITARJEVA ULICA 2

Telefon 21-49

Ugodni trgovski krediti
Eskompt menic — Nakazila
v inozemstvo

Stare in nove vloge izplačuje brez vsake omejitve

Obrestovanje vlog od 4% do 5%

JUGOČESKA

Jugoslovansko-češka tekstilna industrija d. d.

K R A N J

Proizvaja:

barvano in
tiskano blago
iz bombaža in
umetne svile

Zahtevajte proizvode
te domače tvornice!

